

zakaj se gre. G. predsednika pustim v miru, on je tam, kjer mora biti, a mora tudi tako postopati. Imamo se dosti učiti od socijalnih demokratov. S tem konec o tem!

Z ozirom nato, da je prejšnji predsednik Medvešček zaradi nujnih drugih opravil, s katerimi vzdržuje svojo družino — kaj jo hoče pustiti umreti? — zadržan, ni mogel sprejeti vodstva ne odborništa. Izrekla se mu je na predlog tajnika iskrena zahvala za njegovo dosedanje delovanje. Izvoljeni so bili z vzklikom: Tomažič Andrej, predsednik; Krajnik Franjica, podpredsednica; Mrmolja Fran, tajnik; Lavrenčič Klementina, blagajnica; Možina, Bajt in Zorn, odborniki. Delegatom za zborovanje glavnega društva so izvoljeni: Kavš, Tomažič, Mrmolja.

G. predsednik se zahvaljuje za izvolitev ter prevzame nadaljnje vodstvo.

Možina je predlagal, da naj se enkrat opomni naše zastopnike, ki naj potem spravijo stvar v sejo okr. šol. sveta, da se je ta že večkrat pokazal kot slab sodnik proti učitelju, ki je prišel v disciplinarno preiskavo. Sodišče je še vedno ugodno rešilo zadevo za učitelja.

Ako se oglasi vse učiteljstvo za sprejem v dež. učiteljsko društvo, naj to potem preskrbi pravnega zastopnika.

Medvešček predlaga:

1.) Vsak član ajd. podružnice naj pristopi h dež. učiteljsko društvo. Za poverjenico za ajd. okraj naj se izvoli naša g. blagajničarica.

2.) Vsako okraj. učiteljsko društvo in podružnica imej svojega poverjenika. Dež. učiteljsko društvo naj naprosi društva v tem zmislu.

3.) Med potrebnimi koraki, ki naj bi jih storilo dež. učiteljsko društvo, naj bi bil tudi sledeči:

a) Izvoli naj se deputacija, ki naj gre k dež. glavarju in poslancem, da se informira, kaj se misli ukreniti v primerno izboljšanje gnotnega stanja.

b) S poslanci, ki se pokažejo naklonjeni za primerno izboljšanje, naj se stopi v ožji dogovor, da se stori konec nedostojni igri, ki jo igra dež. zbor z učiteljskim.

c) Ako spozna odbor dež. učiteljskega društva za potrebno, naj bi tudi posamezna okr. učiteljska društva po deputacijah stopila v dotiko z dež. poslanci.

4.) Odbor dež. učiteljskega društva bodi v stalni dotiki z odbori vseh okrajnih društev in njih podružnic in obratno radi enotnega delovanja. Tako postane odbor dež. učiteljskega društva nekako izvrševalni odbor vsega deželnega učiteljskega društva. Vsi predlogi so bili sprejeti.

Kanalska podružnica učiteljskega društva v Gorici je imela dne 15. okt. t. l. svoje 7. zborovanje v Kanalu. Prisotnih je bilo 13 društvenikov. Glede na majhno število učiteljskih oseb (18) v tem okraju in glede na slabelokalne razmere je bila udeležba hvalevredna. G. preds. A. Verč naduč. v Kanalu se spominja odislih članov, ki so bili premeščeni v drug okraj, in pozdravi novodošlece. V jedernatem govoru bodri in jih vspodbuja k vztrajnemu plodonosnemu delovanju. Naša plača sicer ni taka, da bi nas silila še k večjemu naporu, ker žalibog mora učitelj, ako se hoče preživiti častno in dostojno, iskati še drugje t. j. zunaj šole primernega zaslužka. Delati moramo tedaj na to, da se načrt uzakoni. Zato naj se posvetujejo zbrani tovariši in tovarišice, kako sestaviti primerno prošnjo na deželni zbor in odbor. Dalje je bila volitev novega podpredsednika namesto premeščenega g. Josipa Kuntika, učitelja v Gorenjem polju. Izvoljen je bil z večino glasov gospod Leopold Pavlin, nadučitelj v Ročinju. Po različnih debatah o povišanju plač in drugih predlogih je bilo zborovanje zaključeno.

Književnost in umetnost.

„Zvonček“. List s podobami za slovensko mladino. Vsebinska 11. zvezka: 1. Grobovi. Borisov. Pesem. 2. Roža in trn. E. Gangl. Pesem. 3. Noč in dan. E. Gangl. Pesem. 4. Polje in gozd. E. Gangl. Pesem. 5. Orgle in piščal. E. Gangl. Pesem. 6. K materi. Kompoljski. Povest. 7. Naj-

lepši dnevi. Leon Poljak. Povest s podobo. 8. Pastorka. Cvetko Slavin. Pesem. 9. Vrli bratec. Ivo Trošt. Povest. 10. Pravljica o starem bedaku. Vojanov. Pravljica. 11. Spanček. Fran Žgur. Pesem. 12. Na poti. Simon Palček. Pesem s podobo. 13. Iz čitanke grofa Leva Nikolajeviča Tolstega. Solovej. Povesti. 14. Ta krasota! ... Fr. Golob. Basen s podobo. 15. Vrabc in miš. Simon Palček. Povest. 16. Na bojišču. Cvetko Slavin. Pesem. 17. Pouk in zabava. Novice z dvema podobama. Demant. L. O. Rešitev računske šale in rešilci.

Druga zbirka učnih slik po podanih hospitacijah krškega in litijskega okraja.

Izdal Ljudevit Stiasny. To je naslov 80 strani obsežni knjigi, ki ji je namen, olajšati učiteljem pripravo za pouk. Knjiga obsega 21 učnih slik učiteljev in učiteljic iz imenovanih dveh okrajev. Sestavili so jih Frančiška Jankovič, Pavlina Zirer, Terezija Ivančič, Ivana Dolinar, Ida Gherbaz, Ivan Magerl, Olga Kobau-Gasperin, Mihael Debelak, Josipina Schott, Janez Gantar, Andrej Škulj, Karel Trost, Bernard Andoljšek, Ernestina Rekar, Anton Sila in Matevž Pelko. — Lažnik bi bil človek, ki bi trdil, da ne dela učiteljstvo več, nego mu je dolžnost. Z vso marljivostjo in natančnostjo sestavljene učne slike stanejo 1 K, po pošti 10 h več.

„Mali vitez“. Izšel je zadnji (20.) sešitek tega velikega Sienkiewiczevega romana. Cena sešitku 40 h.

„Slavisches Echo“. Na željo in nagovarjanje mnogih slovanskih rodoljubov se je podpisani odločil poleti l. 1900. ustavljati časopis „Slavisches Echo“ zopet izdavat na Dunaju. Program ostane stari, in hoče torej list i nadalje zagovarjati narodna in historična prava vseh slovanskih narodov Avstro-Ogrske, kakor tudi njih kulturne in ekonomične interese. Obenem se hoče list še posebej zanimati tudi za socijalno vprašanje, ki vedno bolj trka tudi na vrata skupnega Slovanstva. Upoštevati hoče „Slavisches Echo“ tudi zunanjo politiko in zunanje slovanstvo, ker oba ta činitelja sta bolj ali manj v zvezi tudi z interesi avstro-ogrskih Slovanov. Letos v poslednjih 3 mesecih izidejo le še tri številke. Z novim letom 1904. pa bo „Slavisches Echo“ izhajal po dvakrat na mesec. Za letošnje 3 številke znaša naročnina 1 krono. Za l. 1904. znaša naročnina za vse leto 8 K, za pol leta 4 K in za četrt leta 2 K.

F. Podgornik,
izdajatelj in urednik „Slavisches Echo“ Wien, IX., Lustkandlgasse 32.

Vestnik.

Osebnosti in šolske vesti na Kranjskem. Gosp. Leopold Armič, učitelj na II. mestni deški šoli v Ljubljani, je imenovan za nadučitelja na III. mestni deški šoli v Ljubljani. Začasni učitelj Josip Tavželj v Čemšeniku je stalno nameščen. Premeščena sta: učitelj g. Ivan Cerar iz Sostrega na Črnuče in učiteljica ga. Marija Cepudrova s Studence v Hrušico. — Na Savi pri Jesenicah se je dovolila ustanovitev trirazredne ljudske šole, v Juršici pa enorazredne šole. Nadalje se je sklenilo razširiti šolo v Podzemlju v tri-razrednico, v Trnju pa v dvorazrednico. — Pomožna učiteljica na dekliški šoli v Kočevju, gdč. Silva Binterjeva je imenovana za začasno učiteljico v Wöllingu na Štajerskem. — V sirotišnici v Kočevju se je otvoril na tamkajšnji šoli 4. razred. — G. Fr. Levstek je imenovan za pomožnega učitelja v Dobropoljah. — Absolvirani učiteljski kandidat g. Matej Berce iz Orehovice je imenovan za provizoričnega učitelja in voditelja na Krki.

Ne le krivično, ampak kruto je, ker s tem postaja učilnica mučilnica za otroke, ako jim usiljujejo učitelja, ki ne ume jezika otrok. V Lješah pri Prevaljah na Koroškem imajo dvorazredno šolo, ki jo obiskujejo izključno slovenski otroci, a učitelj in učiteljica sta oba trda Nemca! Otroci ne znajo nemški, učiteljica pa ne slovenski! Kakov uspeh je pričakovati ob taki uredbi?! To je skrajna krivica s stališča nacionalnega prava, to je obenem brutaliteta s stališča humanitete in je slednjič grd atentat s stališča pedagogike!

Dober svetovalec je tudi tuintam „Slovenec“ kadar mu pridejo svetli trenutki in kadar ne namaka svojega pe-resa v hudičevo olje. Dne 5. t. m. je n. pr. svetoval učiteljstvu, naj ne vabi več na svoje shode poslancev, seveda klerikalnih poslancev. Zadnjič smo namreč pisali, da bi posadili Jakliča na cestni hlad, če bi še kdaj prišel glumačiti na učiteljski shod, mesto da bi ga posajali na predsedniško mesto. Pri najboljši volji se ne moremo strinjati s „Slovencem“, da je znak močnatosti, ako je kdo na učiteljskem shodu za izboljšanje njega krivičnega materijalnega stanja, takrat pa, ko ima priliko, da bi lahko kaj storil, da izženó iz učiteljskih familij bedo, uganja neumno obstrukcijo in zavira regulacijo učiteljskih plač. Samo disciplino naprednega učiteljstva je zahvaliti, da ni o zadnji Veliki noči neprostovoljno odkorakal psevdoučitelj Jaklič iz zborovalne dvorane. Ako je še kaj močnatosti v njem in v ljudeh, njemu enakih, bi se nihče izmed njih ne odzval tisočerm vabilom, pa naj pridejo od te ali one strani, ako s tako lahkoto požirajo dane besede ter javno in brez sramu kažejo, da so figamozje! — Z globoko hvaležnostjo smo vzeli na znanje „Slovenčev“ nasvet. Četudi bi ga ne uvaževali, vemo skoraj go tovo, da ne bo ljudi, ki so marionete Šnsteršičevega terorizma pod katerim trpi vsa dežela, več med nas, ker vedo naši somišljeniki, da bi s tem provocirali in našli, kar jih je voljpa najti. Seveda bi si vkljub temu naši ljudje radi ne mazali čistih rok!

„Slovenec“, naš dobri prijatelj, piše v svoji 247. številki z dne 26. pret. mes. to-le: „Učit. Tov.“ piše: „Naši ljudje na tihem kolnejo, da se joka sam angel varuh, če ga ima še kak kranjski učitelj in kaka kranjska učiteljica.“ Mi pa mislimo, da se poleg angela varuha jokajo tudi otroci, če vidijo takega učitelja. — Tako govori torej „Slovenec“, ki ve — kar izvajamo iz navedenih besed — da lahko tudi vidimo tihe kletve, ne da bi bili vsegavedni in vsegavidni. Seveda imajo „Slovenec“ in njegovi otroci vse drugačne oči, nego jih imamo mi navadni in pregrešni ljudje. Vkljub temu pa seveda „Slovenec“, vzor resnicoljubnosti, ni videl besedi, ki jih je zapisal naš list („V obrambo“. III.) pred zgoraj navedenimi besedami. Oprti na „Slovenčev“ prakso lahko izrečemo danes trditev, da stoji v samem svetem pismu zapisano, da ni Boga!

Kranjski klerikalni poslanci delajo popolnoma drugače, nego je govoril poslanec Povše na učiteljskem shodu o Veliki noči, ki je poudarjal, da je regulacija učiteljskih plač nujna potreba. Src nimajo! Kupujejo graščine, zidajo vile, prejemajo dijete, lažejo v besedah — zato pa kranjsko učiteljstvo lahko strada in trpi. Ako bi smeli reči, da so taki ljudje sleparji javnega mnenja in tatovi našega težko in krvavo služnega kruha, bi to tudi brez bojazni razglasili. Ker pa ne smemo žaliti poštenih ljudi, zato molčimo in ne izpregovorimo nobene besede. Pridejo pa za nami sodniki in tisti, ki bodo izvrševali obsodbe!

Božične počitnice. Deželno slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani in nemško učiteljsko društvo v Kočevju sta vložili pri deželnem šolskem svetu prošnji, naj se zopet uvedejo božične počitnice, kakršne so bile do lanskega leta v navadi. Mi smo že glede tega pisali odkrito besedo; apelirali smo tudi na poslance, da izkušajo poravnati krivico in pomiriti razburjene duhove. Kaj so storili in kaj bodo ukrenili, to pokaže bližnja bodočnost. Potem ostane seveda beseda zopet nam.

Bela žena. Pri Sv. Barbari niže Maribora je umrl dne 23. kimavca t. l. Lovro Rolla, vpokojeni nadučitelj od Sv. Petra pri Mariboru, kjer je služboval blizu 34 let. Bil je mirnega značaja. Dolga leta je opravljal tudi orglarsko službo. Mnogo zanimivega je znal pripovedovati izza 1869. l. Bolehal je celih 20 let; umrl je v 74. letu svoje dobe. Učiteljeval je 43 let. — V Ljutomeru je umrl dosluženi učitelj in posestnik Gabriel Postružnik, star 78 let. Obema vrlima tovarišema bodi blag in trajen spomin!

Šolstvo na Koroškem. Pouk v ženskih ročnih delih uvedejo na šolah v Vovbrab, Šmarjeti pri Velikoven in Želinjah. — Imenovani so gg.: voditelj P. Brugger v Stadel-

bahu za meščanskega učitelja v Velikoven; Fort. Marschnig za šolskega voditelja pri Sv. Nikolaju; za podučitelje, oziroma podučiteljice so imenovani: Olga Jarić na Lešah, Jur. Derbuh v Svečah, Jos. Koinig v Št. Pavlu, Jos. Milonig v Žabnicah, Al. Oberbichler v Št. Jurju ob Zili, Nik. Otovic v Melvičah, Pet. Pirovc v Selah, Leop. Samonig v Mohličah, K. Sebluga v Medgorjah, Fil. Strugel v Timenici, Janez Wigele v Vogrčah, Jos. Wigele v Kaplji ob Dravi. — Prestavljeni so gg.: nadučitelj Ferd. Stres iz Ledenic v Skočidol, nadučitelj Jos. Kovač iz Ukev v Ledenice, učitelj Mih. Herzele v Šmihelu za šolskega voditelja v Vogrče, učitelj Rud. Mörtl iz Leš za šolskega voditelja v Črneče; podučitelja Jan. Wauk iz Prevalj in Leo Fortin iz Brnce v Šmihel nad Pliberkom, Fr. Adlasnig iz Auerlinga v Škocijan.

V izpraševalno komisijo za občje ljudske in meščanske šole v Ljubljani sta imenovana glavni učitelj ljubljanskega učiteljskega g. Rudolf Peerz in c. kr. vadnični učitelj g. Jožef Verbič.

Štirideset let učitelj. Dne 1. t. m. je minilo 40 let, odkar deluje učitelj Avgust Adamič na ljudskošolskem polju. Sedaj slušbuje kot učitelj-voditelj na ljudski šoli pri Sv. Petru v Ljubljani.

Jan Lego. Znani prijatelj Slovencev, vnet gojitelj češko-slovenske vzajemnosti, Jan Lego v Pragi, je dobil k svoji 70letnici iz slovenskih dežel 105 brzojavov in dopisov, a stolno mesto Ljubljana ga je imenovala svojim častnim meščanom. Tako smo mu Slovenci izkazali svojo hvaležnost za njegovo mnogozaslužno narodno delo.

Italijansko vseučilišče v Trstu. Kakor poroča „Piccolo“ iz dobro poučenih dunajskih krogov, so v naučnem ministrstvu dovršene študije o italijanskem vsenčilišču. Za rešitev tega vprašanja so trije predlogi, eden izmed njih do loča Trst za sedež vseučilišča.

Vsem učiteljem-organistom!

100 preludijev in mediger

za spremljevanje cerkvenih pesmi

izdal v samozaložbi

Fr. Černin

šolski vodja in izprašani učitelj glasbe

v Pusti Polomi (Slesko).

Dobiva se v vseh knjigotržnicah ali pri založniku.

Pohvaljeno od najznatnejših mojstrov glasbene umetnosti.

Slog lahek.

Cena 3 K.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1443.

Kranjsko.

Na II. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani je popolniti mesto stalnega učitelja.

Pravilno opremljene prošnje je uradnim potom vlagati pri c. kr. mestnem šolskem svetu najkasneje do 5. decembra t. l.

Na nedostatno opremljene in zakasnele prošnje se ne bo oziralo.

C. kr. mestni šolski svet ljubljanski, dne 5. novembra 1903.

Št. 1228.

Štajersko.

V šolskem okraju Konjice se bodo o Veliki noči 1904 sledeča učiteljska mesta stalno popolnila:

1.) na petrazredni ljudski šoli v Čadramu (pošta Oplotnica, III. krajevni razred) mesto nadučitelja;

2.) na enorazredni ljudski šoli v Špitaliču (pošta Konjice, III. kraj. razred) mesto učitelja-voditelja.